

BARCS és VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.	Felolós szerkesztő és kiadó Skribanek Géza.	Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt Nyilttér sora 20 kr. Hirdetések nagyság szerint.
--	--	--

Iparpolitikánk új alapjai.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a napokban olyan törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban, mely ipari fejlődésünknek fényes perspektíváját nyitja meg előttünk. Ez a törvényjavaslat az iparnak nyújtandó állami kedvezményekről szól és az 1890 évi XIII. t. cikket fogja felváltani. Teljes egészében akkor értjük meg a benyújtott törvényjavaslat fontosságát, ha figyelmébe vesszük a miniszternek az indoklásban kifejtett azt a szempontját, hogy mivel az ország ipari szükségletei a népesség növekedésével, a jólét emelkedésével és a műveltségnek a lakosság szélesebb rétegeiben való örvedetesebb fejlődésével évről-évre fokozatosan növekednek és ezen szükségleteknek csupán csekély hányadát fedezi az ország saját ipari termelése; minthogy továbbá a nagymérvű ipari behozatal következtében állandóan nagymérvű adózója marad az ország a külföld iparának: elengedhetlenül szükséges gondoskodni az ipari fejlődés előmozdítására alkalmasnak bizonyult eszközök további joghatályáról.

Hatalmas kifejezője ez a felvétel mindazoknak az óhajoknak, melyet nemcsak iparosaink, hanem egész társadalmunk is több évtized óta nem szűnik meg hangoztatni, de a mely óhajásaival — sietünk megjegyezni, — eleve is kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy szolgálatába áll a kereskedelmi miniszter azon politikai vezér elvének, melyet ő a következőkben állapított meg: . . . "a hazai fogyasztást a hazai termelésben biztosítani, mely elv érvényesítése különböző szervek intézkedéseket és a nyilvánosság bevonását igényli, hogy a fogyasztó közönség szükségletei beszerzésénél a hazai ipart vegye igénybe".

Ez az elv a törvényjavaslat minden intézkedésében egyöntetű szétosztással érvényesül, s tulajdonképpen ez a legbecesebb tartalom az egész alkotásban. Természetes, hogy ez az alapelv elsősorban általános nemzetgazdasági értékkel bír, s egyuttal jelzi is azt az óriási különbséget, mely régi törvény és e törvényjavaslat szelleme között felfedezhető.

A mi a gyáraknak illetve ipartelepeknek nyújtandó kedvezményeket illeti: általában véve

alig térnek el a meglevő 1890. évi XIII. t. cikkben biztosítottaktól, a mennyiben abban állnak, hogy a törvényjavaslatban foglalt vállalatok felmentetnek a keresetadó, a bányaadó és a nyilvános számadáskor kötelezett vállalatok adója alól, ugyszintén az ezek után járó községi pótdó alól. Elengedtetnek végül az átíratási illetékek s községi díjak, a részvénytársaságok pedig bélyeg- és illeték mentességben részesülnek megalakulásuk, vagy tőkefelemelés alkalmával.

Rendkívül fontos a törvényjavaslatnak azon intézkedése, (9. §.) mely szerint a törvényhatóságok és községek (városok) oly gyárakat és ipartelepeket is felmenthetnek a törvényhatósági, illetőleg községi adó alól, a melyek ezen törvény rendelkezése alá nem esnek.

Rendkívül fontos ez az intézkedés pedig azért, mert mind a törvény javaslatból kétségtelenül kitűnik, a kormányzat eltökélt szándéka az ipari decentralizáció. A nélkül, hogy a főváros rohamos fejlődését irigységgel nézzenek, többször volt alkalmunk hangsúlyozni, hogy egészséges iparpolitikát csakis decentralizá-

T Á R C Z A.

A férj nyugalma.

— Három monolog —

Mondja: Egy asszony.

(Gitta, egy asszony, a ki inkább szép, mint fiatal, inkább elegáns, mint kedves: lámpafénynél várja urát. Izgatottan, diadalmasan égő arccal, nevető szemekkel, rózsával a hajában, félfekvésben nyugszik az ottománon és a kezében tartott nyitott regényből — nem olvas.)

Andor szerelmet vallott. Szavai nem lepték meg, vakmerősége igen. . . . Tudtam, hogy szeret; nem hittem, hogy ezt megmerje mondani. Arról, hogy szeret, nem tehetek; arra, hogy nyilatkozzék, nem kapott tőlem bátorítást. . . . Jó fiu, esinos, művelt és gavallér, de örült, valószínűleg örült, ha hitte, hogy megfogom hallgatni. . . . Nagyon elnéző vagyok iránta, ha inkább örültnek, mint arccalannak hiszem. Igen kiméletes voltam,

hogy csak szemé közé nevettem. Helyzetemben ez volt a legjobb. . . . A szegény bolond elképett. "Ön megölt engem" mondá és távozott. . . . Oly ószintén levertnek látszott és annyira sápadt volt, hogy szinte megsajnáltam. . . "Ön megölt engem". Azt hiszem, valamennyi felült udvaró ezekkel a szavakkal kezd visszavonulni. . . . Tragikus szavak! Csak az bennük a hiba, hogy sem el nem hiszik, sem meg nem tartják. . . . Az ilyen kudarcot vallott vallókat legalább is háromszor kell egymásután így megölni, hogy megszűnjenek — nem: élni, de örült reményükben bizni. . . . Eddig minden jól ment. Andor ur, egyelőre meg van ölve. . . . Ez a dolog, kétfőnkre nézve, most el van intézve. De hát a harmadik fél? . . . A férjem! . . . megmondjam-e neki, hogy mitörtént? . . . Ha szölok: ki tudja, mi történik? Mindenesetre tőnkre teszem férjem nyugalját. . . . És miért? Egy semmiért! Mert hiszen semmi sem történt. . . . Egy bolond ember bolondot beszélt. . . . Ez az egész. . . . Azon-

ban a bolond el van halgattatva. . . . Miért áldoznám fel egy józan ember nyugalját, egy elnémitott bolondért? . . . Hallgatok.

II.

(Gitta pirosba, fehérbe játszó arccal, idegesen felindulva, erős megrázkodástól könnyes szemmel, reszkető ajakkal, hajában egy rózsával, mely leesőben van. Az ablakfüggöny mögé húzódva — attól fél, hogy férje épp e pillanatban talál belépni és felindulva látná őt.)

Andor megcsókolt. . . kiutasítottam. . . És most sírok — a szegény miatt és reszketek a veszélytől, a milben forogtam. . . . Ah milyen durva, erőszakos, vad ember a férfi, mikor szétépí az illendőség korlátját. . . . Ugy ölelt meg, mintha megfojtana, ugy csókolt meg, mintha megmarni akarna. . . . Reszketek a harag és megalázástól. A legborzasztóbb az, hogy én miattam fejlődött a dolog idáig. . . . Nem kellett volna hallgatnom a multkor. Meg kellett volna mondani férjemnek, hogy milyen barátot bir ő Andorban. Most nem lennék így megalázva, most nem lenne

láció útján teremtett vidéki gőzpontok alkotásával lehet inaugurrálni. Mint előbb jeleztük, a törvényjavaslat e kívánalomnak a legteljesebb mértékben eleget is tesz.

Lényeges előnye a törvényjavaslatnak az, hogy a már meglevő és virágzó iparágakkal szemben keletkező új vállalatokat nem támogat, de ezzel szemben a mi ugyancsak egyik legfőbb intézkedése, védelmére veszi a kézműipart, és a háziipart is. Hát ezt valóban igen szerencsés gondolatnak tartjuk. Mindkét ágazatnak igen fontos hivatása van, s bizony eddig csak pangóttak. Már pedig a háziipar kedvezményezése elsőrangú állami feladat, különösen abból a szempontból, hogy így mégis rengeteg — eddig télenül, s kihasználatlanul heverő munkaerőt lehet hasznosítani.

Általában az iparnak nyújtandó állami kedvezményekről szóló törvényjavaslat új életet, friss vért önt ipari alkotásainkba, s fényesen világítja meg azt az utat, melyen haladnunk kell, ha komolyan akarjuk és szívünkön is viseljük iparunk és ezzel közgazdaságunk életerős felvirágzását. Hegedűs Sándor zsenialitása jellemző erővel mutatott rá azokra a feladatokra és mindenképp hazafiúi köteleességekre, melyek a magyar társadalmat iparunk intenzív és ezéltudatos pártolására egyenesen kötelezik. Ime, a kormány megtette az első lépést ipari viszonyaink átalakítására, de a sikert hozzá kötötte a nemzet hazafias öntudatának megnyilatkozásához, ahhoz, hogy a hazai ipar pártolását ezentúl nem csupán frázisnak, hanem minden elemi köteleességnek fogja tartani e haza minden polgára.

Intéző köreink és férfaink figyelmét mindenestre szükségesnek tartottuk e beálló fontos változásra még idejében felhívni, hiszen kezükben van társadal-

olyan kínos a vallomás. . . . Férjem azt fogja tenni, mit megtesz minden férj, ha feleségét megsértik: megverekszik a szemtelennel, boszut áll a feleségeért. Az arezátlan lakolni fog. . . . Igen, hátha — nem. Hátha megmenekül, férjemet pedig haza hozzák — véresen, talán ennél is roszzabbul. . . . Mit tegyek? Azért a kiállításért, hogy meg leszek boszulva, kockáztassam a férjem életét? . . . Avagy hallgassak és titkoljam szegyenem? A férjem élete, vagy a boszut? Megsértett nő vagyok, ki elégtélt követel. . . . oh, de feleség is vagyok, ki rebbog férjeért! . . . hiszem, hogy a feleség a — nőt elhallgattatja. . . . , Nem dudom, más asszony mit tenne helyzetemben. . . . de én. . . én hallgatni fogok.

III.

(Gitta halaványan, tört tekintettel, bomladozó hajzattal, összekulesolt kézzel áll a szoba közepén, lába előtt egy eltaposott rózsza.)

munkának a küzdelemre való együttartása, szervezése, s meggyőződésünk, hogy diadalra való juttatása is.

Felhívás a magyar nemzethez!

Nemcsak a magyar Helikon, de a világirodalom sem mutat fel oly magasra kiemelkedő költői alakot, a minő báró Eötvös József. A kibén a lángész egyesült az aestheticussal, a ki született főnemes volt és Istentől hivatott népbarát, a kinél az idealismus élető elemét képezte a gyakorlati reformtörekvésnek.

Mi, akik fiatal szívvel olvastuk nagy régen Eötvös költői műveit, akkor a gyönyörű ábrándokat bámultuk azokban; most, midőn újra elolvassuk e műveket, megdöbbenünk rajta, hogy ezek az ábrándok megannyi profécziák voltak, a mik esodamódon beteljesültek.

Akkor sirtunk rajtuk, most triumfálva tapsolunk nekik.

Báró Eötvös Józsefnek minden regénye korszakot jelző fenomenalis alkotás volt: a Karthausi, a Falu jegyzője, a Magyarország 1514-ben. Az eszmék gazdagsága, a szív mély érzelmei elfeledtetik az olvasóval, hogy ezek irányregények; de maga az irány, a kitűzött cél is oly isteni eredetű: a rokonszeny az elnyomott néposztály, a kitzasztott vallásfelekezet iránt; hivatkozás az emberiségre a szabadság az egyenlőség igazai végett. És mindez eszméknek a győzelmét megérte, sőt kivívni segített az államférfi, a miket mint költő odarajzolt az égre, odavarázsolta a délibábra. A Fata Morgana álompalotái kővé váltak: a költő megérte saját apotheozisát a nemzeti átalakulás korszakában.

Azért fokozott érdekűek báró Eötvös József művei, most, a midőn azokat mint kivívott győzelmek történeteit olvasuk: költői szépségeik a mai kor teljes világításában még jobban kitűnnek.

De versenyeznek a költői műveivel politikai munkálatai, a mikben a költő mint ember, mint philosoph, mint hazafi emelkedik ki messze magasra a mindennapiság gőzköréből. Ezeket olvassuk most, mint az evangéliumot.

Isten! Ölj meg, vagy vedd el eszem, hogy ne tudjak emlékezni. . . . A pokol lángja nem lehet égetőbb, mint az a gondolat, hogy mi voltam és mivé lettem? . . . Meghalni! Igen. . . ez könnyebb, mint nem emlékezni. . . . A becsülettel elvész az életnek minden értéke! . . . De meghalni is nehéz — becsületenül. . . Ha megölném magamat, megkellene írnom férjemnek, hogy mi üzött a halálba. . . De vajjon kiengesztelném-e őt halálommal? . . . Nem fordulna-e el megvetéssel a terítőtől, melyen az ő gyalázata fekszik? Nem fognak e majd eltemetni siratlanul? Érzem, nemcsak becsületenül, gyávává is lettem. . . Élni fogok, élni, bűnöm s gyalázatom szörnyű tudatával. És vele élni, vele, akinek becsületes fejét szegyenel betörttem, akit alávalóan megcsaltam — egy hozzám méltó, hitvány szeretővel. . . Mennyire szeretett, mennyire becsült és mennyire bizó és gyanutlan volt irán-

Báró Eötvös József munkáinak nem szabad hiányozni egy mivelt, egy előkelő magyar család asztaláról sem. De el kell azoknak foglalni a maguk helyét annak a néposztálynak a házában is, mely felszabadulását, emberi és hazafiúi jogainak megadását ezen művek hatásának köszönheti. Ha egy gazdának sok az az ár, álljanak össze hárman, négyen; cseréljék ki a műveket. A mely háznak a mestergerendáján báró Eötvös József könyve ott fog állni, arra a házra áldás száll az égből.

Óhajandó, hogy ne legyen Magyarországon egyetlen társaskör, egyetlen iskola, egyetlen család sem, melynek könyvtárában Eötvös József munkái, föltalálhatók ne legyenek; kívánatosnak tartanók, ha többen abból a ezélből is megrendelnék Eötvös József munkáit, hogy azokat szegényebb iskolák könyvtárainak adományozzák.

A nagy költő, mint államférfi, mint a magyar kormány tagja, a lelkületének megfelelő munkát végezte: a vallás, a közművelődés minisztere volt. Fő gondja volt a néptanítók ügyének emelése. Ez az osztálya a magyar társadalomnak az, melynek hivatása Magyarországot másodsor is meghódítani, s melynek jutalma ezért — az életfogytig tartó szegénység — fogadalom nélkül.

A néptanítók sorsát enyhíteni még holtá után sem szünt meg a magyar közművelődés vezére. Ressurrexit. A holt betűk feltámadtak, jótékony meleget adni a magyar haza mostoháinak.

És ez így történt.

Atyjának szelleme megihlette méltó örökösét báró Eötvös Lórándot, aki e halhatatlan nagyság minden munkájának tulajdonjogát az Eötvös-alapra ruházta át azzal a jólelkű gondoskodással, hogy a teljes kiadás jövedelméből a Budapesten és Kolozsvárott felállítandó Tanítók Házában magyar tanítók és professzorok gyermekei — felekezeti és nemzetiségi külömbőség nélkül — lehetőleg ingyen élvezzék az internátus minden előnyét.

Megjelennek tehát egyöntetű teljes kiadásban báró Eötvös József összes költeményei, regényei, politikai és bölcselmi munkái, gondolatai és levelei, a mik eddig kinyomatva nem is voltak, a mi magában véve is nagy, emlékezetes, irodal-

tam. . . . Oh nagyon is gyanutlan.

Más férj félti feleségét, ő nem féltett soha. . . . De hát miért is nem féltett? Hogyan tudja olyan nyugodtan nézni, hogy az az ember körülöttem volt mindig. . . . Neki tudnia kellett, hogy mit jelent ez, midőn egy férfi árnyékként követ egy asszonyt. Neki észre kellett volna venni, hogy ez az Andor veszedelmes ember. Neki el kellett volna távolítani. . . . Nem. Ő ezt nem tette. Egész nyugodtan nézte, mint kísérte nejét egy férfi. . . . De szabad-e egy férjnek nyugodtnak lenni, mikor feleségét veszélyek környezik? Én vétkeztem, igen de ő is nagyot, igen nagyot hibázott. . . . Oh mert az ő vak, közömbös nyugalma volt ez a mi mellett így kellett vesznem. . . . az én nyugalmam az övé miatt van oda örökre. . . Igen ő az oka, ő, hogy az így esett meg. . . .

Gasparone.

mi esemény. De a mi tartalmilag gazdagabbá, kulturánkra nézve pedig szinte korszakossá teszi e teljes kiadás megjelenését: az e vállalat jövedelmének hova-fordítása.

Mert ez már teljes diadalát jelenti az Eötvös műveiben elhintett eszméknek. Gyakorlati megvalósulását az ő álomképeinek. Megértését szédítően mély és tartalmas államfilozófiai gondolatainak. Ebben feltámad a költő és az államférfi, az egyik, hogy újra és újra gyönyörködtesen, a másik, hogy újra cselekedjen.

Kettős ezélt szolgál így mindenki, aki e nagyszerű munkára előfizet és aláírókat gyűjt. Magának örökké visszatérő lelki gyönyörűséget szerez, másoknak pedig, tehetetleneknek, az élettel küzdőknek istápolójává lesz.

Eötvös József eszméit terjeszteni annyit tesz, mint a fölvilágosultság világát hinteni szét a népek millióira. Fölvilágosodott nemzet pedig megelégedett, virágzó és boldog!

Budapest, 1899. november hó.

Az „Országos Eötvös-Bizottság” elnökei: *Wlassics Gyula, Jókai Mór, Beöthy Zoltán* díszelnökök: *Vaszary Kolos, Széll Kálmán, Gr. Károlyi Tibor.*

Hirek

— **Szinészet Barcon.** Szerényen kopogtatott be hozzánk egy héttel ezelőtt Monory Sándor, a vidéki szintársulatok igazgatója, hogy 24 tagból álló operette társulatával megkezdje 10 napra terjedő előadásait, melyek a mai modern színirodalom remekei s nagy ünneplésekkel adják a fővárosi színpadokon, mint a Gésák, Aranylakodalmok, A hálókocsik ellenőre, Talmi hercegnő, Végrehajtó, Lili stb. Dacára azonban a kitűnő daraboknak, dacára a társulat tehetséges tagjainak, jó játéknak, — közönségünk eddig még soha nem tapasztalt közönyt fejtett ki a szintársulat iránt, kik ugyszólván folyton üres ház előtt játszottak s szégyeljük e helyen elmondani, de volt olyan est, (A Talmi hercegnő kitűnő operett előadásán) midőn alig volt jelen 10 ember. Tisztelet a parányi kivételnek, de általánosan elmondjuk e tekintetben nézetünket. Kell ugyanis pártolnunk a művészetet, mert az nemesíti lelkünket s ha áldozunk oltárára, csak magunkat becsüljük meg, a művelt korról szép, ha haladni tudunk. Kis város vagyunk, nagy igényű szintársulatot nem vagyunk képesek csak hetekig sem feuntartani, hanem ha mégis — mint ez alkalommal — rendes szintársulat tehetséges erővel vonul be falaink közé kitűnő darabokkal csak 10 előadásra, akkor nem szabad elzárkóznunk, hiszen a tíz előadás nem merítette volna ki közönségünket, ha felváltva látogatja a színházat. S az a szintársulat pedig örömmel jó hozzánk vissza talán egy, talán 2 év múlva s ismét hoz magával új s jó dolgokat, szóval a nélkül is, hogy elkelene mennünk más városokba drágább pénzen szindarabot hallgatni, megtaláljuk azt a magunk otthonában is, ha itthon megbecsüljük a művészetet, míg ellenben az ily pártfogás mellett elidegenednek tőlünk a jobb szintársulatok, s csak holmi daltársulatok ütnek néha-néha tanyát silány játékkal.

Keserű csalódások után Monory hétfőn már távozik városunkból. Szombaton, annyi sovány est után kassza darabjával a Sulamithot adta s még jó, hogy ez alkalommal nem csalódott. Ma, vasárnap utolsó előadásul ugyanazt ismétli.

— **A Barcs-kaposvári vasutvonal** kiépítését úgy látszik az engedményesek semmiképp sem akarják elejteni, a vasut kiépítése csak késik, de nem marad el. Lapunk egyik közelebbi számában említettük, hogy az érdekelt községek férfiai-ból nem rég küldöttség járt fenn a minisztériumnál azzal a kérelemmel, hogy még 3 százalékkal járuljon a segélyösszeghez. E vasut kérdés most ujabbán az e hó 28-án tartandó törvényhatósági rendkívüli közgyűlésen merül föl, egyik tárgyat képezve a közgyűlésnek. Ugyanis az engedményesek azon kérelemmel járulnak a közgyűlés elé, hogy a vármegyei segélyről szóló határozat hatályát még egy évre fenntartsák. Tekintve a vasut fontosságát, mely a megye két aktualis érdekű pontját köti össze, remélhető, hogy az engedményesektől nem fog megvonatni a megyei segély, ez tehát a kiépítésben nem fog akadály lenni, s valószínű, hogy a vasut kiépítése jövő évben meg fog történni.

— **Hirek a barcsi dohánybevéltő hivatal körül.** A barcsi dohánybevéltő-hivatalnál már megállapított a beváltási napok sorrendje és pedig: Görgeteg község termése beváltás alá kerül december 18-án. Mikéé decz. hó 27, 28, 29, jan. 15, 16, febr. 19, és 20-án. R. Szt. Királyé jan. 2, 3 és 20-án. Baresé jan. 4, 10, 11, 12, és febr. 12-én. Szuloké jan. 17, 22, 23, 24, febr. 5, 6, 7, 8, 21, 22, 23, 24, és 26-án. Németujfalúé jan. 25, 26, és 27-én. Mekényesé (Baranya m.) jan. 29, 30 és 31-én Besenyőé jan. 8 és febr. 1-én. Teklafalué febr. 12, 13, 14 és 15-én. Somogy Szobbé decz. 21 és jan. 19-én. N. Korpádé decz. 19 és febr. 9-én. Kutasé decz. 20, és jan. 19-én. N. Bajomé decz. 22, jan. 19 és febr. 9-én. Tarnóczáé jan. 8 és febr. 1-én. Hosszufalué jan. 9-én. Endrőczé jan. 18-án. Bolhásé jan. 4-én és febr. 16-án. Szt. Imréné jan. 8-án. A közbeeső napokon pedtg a horvát községek adják be termésüket. A beváltási napok száma összesen 50. Dohány mintegy 10 ezer métermázsa várható beváltásra. Szulok község dohány termése ujabb elhatározás folytán ez évtől fogva már — tekintve fajára — az osztrák dohányok közé lesz osztályozva s más minőségben lesz felhasználva.

A dohánybevéltő-hivatal új raktár épületeinek építkezése a kedvező idő folytán gyorsan halad előre s e hó végével a vakolás kivételével el is készül s 30-án d. e. 10 órakor lesz a hivatalos felülvizsgálása.

— **Közgyűlés.** A barcsi izr. hitközség folyó évi december 10-én délután 2 órakor az iskola helyiségeiben rendes közgyűlést tart. Tárgysor. 1. A képviselő testület évi jelentése. 2. Az iskolaszék jelentése. 3. A számvizsgálók évi jelentése. 4. Elnök, alelnök, isk. elnök, titkár, pénztárnok, 9 képviselő választása. 5. Három számvizsgáló választása. 6. Két iskolaszéki tag választása. 7. Öt tagu adó kivető bizottság választása. 8. Három tagu templongondnokság választása. 9. A kivetett adó ellen beadott felszólamlások tárgyalása. 10. Indítványok az alapszabályok 12. §. értelmében.

— **Elcsipett dohánycsempész.** Jó fogást csináltak a therezienfeldi csendőrök a napokban. Ugyanis e hó 23-án délután egyfogatu kocsián közel 100 kiló dohányt szállított Baresról a Drávai fahidhoz Hirschler Gábor barcsi lakós cenzar féle ember, hogy aztán a reája várazkozó ladikon esempészek által elszállíthassa Eszék felé. Azonban csak 3 zsák dohányt sikerült neki a ladikba helyezni, mert nemes munkája közben csendőröket látott közeledni, kik Therezienfeldről jöttek. De Hirschler azt mondta magában: eszedem légy Bálint! S egyik kisebbik fiát a dohánynyal a kocsin hagyta, s ő pedig elmenekült. A csendőrök a kocsit, a még rajt maradt dohánynyal a barcsi oldalon levő vámház mellett elfogták s beszállították Baresra a pénzügyéséghez, a kocsit s lovat pedig a község házához, hol szombaton árverés alá került, de mivel a 28 frt. kikiáltási árt nem volt hajlandó megadni senki, a lovat és kocsit a pénzügyéség igen helyesen tovább is lefoglalta a helyett, hogy potom árért eladja, hogy aztán esetleg olesópénzért ismét vissza kerüljön a dohánycsempész Hirschler birtokába, ki amugy is ügyesen kisiklott a törvény büntető szigora elől.

— **A Lánchíd 50 éves jubileuma** alkalmából a magy. kir. államhidak igazgatósága kimutatást készített, mely feltünteti, hogy:

A Lánchidon az elmúlt 50 év alatt átkelt: 443,514.264 személy, 3,179.216 állat, 29,501.670 kocsit.

Ezen idő alatt beszédett összes vámjövödelme: 17,269.725 fr.

Az összes budapesti hidakon, beleértve a vasuti összekötő hidat is, a befolt bevétel ezen idő alatt: 30,227.334 frt.

A legnagyobb forgalom a millenáris kiállítási évben volt, a mikor is 11,909 370 személy, 125.579 kocsit, és 34.176 állat ment keresztül a Lánchidon, s a beszédett vámjövödelem 267.564 frt volt.

A megnyitás napján 1849. november 21-én összesen 13.800 ember kelt át a lánchidon.

A legnagyobb forgalom 1892 június 8-án, a király koronázásának negyedszázados évfordulóján volt, a mikor is 111.040 személy kelt át a hidon.

— **„A Károly-kaszárnya titkai”** ezimen új regény kezdődik most a „Budapest” képes politikai napilapban. Tárgya az 1848—49-iki szabadságharc és a rákövetkező szomorú korszakból van merítve. Hasonló irányu regényekkel a „Budapest” már sokszor keltett feltűnést, „A Károly-kaszárnya titkai” azonban, melyekről a mostani nemzedék is hallott egyet-mást, érdekességével felülmulja az összes eddig megjelenteket. A december elsején belépő új előfizetők már megkapják a regényt kezdettől fogva. A „Bupapest” előfizetési ára havonként 1 frt. Kiadóhivatala Budapest, IV., Sarkantyus-u. 3. szám.

— **Sorsjegyek** nagy nyereséggel (6 huzáson át érvényes) 1 koronáért kaphatók a „Barcs és Vidéke” kiadóhivatalában. Főnyeresemények az első 5 huzáson 20-20 ezer korona érték, a 6-ik huzáson 100 ezer korona érték. A sorsjegyek mind a 6 huzáson érvényesülnek még azon esetben is, ha már esetleg 1 főnyereseményt nyert is volna. Így hát a legkedvezőbb esetben 200 ezer korona érték is nyerhető a jótékonyezelű Poliklinikai sorsjegyen.

— **Képes levelezőlapok**, nagy választékban, közte karácsonyi és újévi üdvözlőkkel a legszebb s változatos kivitelben kaphatók a baresi könyvnyomdában.

Irodalom.

— **Nagy Sándor (Alexandros) sarkophagja.** Konstantinápolyban őrzik világbíró Sándor sarkophagját. A monumentális munka egyik lekválőbb remeke az ó-kori szobrászatnak. Négy oldalán harsz és vadászati jelenetek vannak kifaragva. Lovas alakok csatája; egyik haldokolva bukik le ménjéről; a másik rettenetes bosszúálló ütésre készül. Egy gyalogos féldérdre ereszkedve röpi el utolsó nyilát. Oly elevenek, oly mozgalmasak ezek az alakok, mintha maga az élet dermedt volna meg egy pillanatban. A vadászati jeleneten a haldokló szavas végső küzdelme, az oroszlán támadása a paripára oly finoman, oly művészi kézzel vannak alkotva, mintha a renaissance legnagyobb mestere teremtette volna őket az ihlet pillanatában. A jelenetek a haut relief művészet legszebb alkotásai közül valók. E fejedelmi diszű koporsóban pihent az a por, mely a mig ember volt. Nagy Sándor világhíres nevét viselte. Eszünkbe jut Shakespere Hamletje, ki a temetőben járva, elborul a halál képe előtt s az elmúlás gondolata borul lelkére:

Fejedelmi Caesar, ha föld röge lett,

Ljukat tőm, hogy kizárja a szelet.

Óh, hogy ki a világ féltelme volt:

E sár — most a repedt falon a fölt.

Mélységes és borús gondolat. Kérdés, a melynek megfejtése nincs, csak töprengetni rajta, kitérhetni előle, s vége mindig a csüggedt vallomás, a mit a dán királyfi mond Horatióknak: „Több dolgok vannak földön és egen, Horatio, mintsem bölcselmek felfogni képesek.” Nagy Sándor életéről, földi pályája munkásságáról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 45. füzeté, mely remek reproductiókban mutatja be sarkophagjának művészi faragványait. Az egész munkát szerkeszti Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 8 frt: füzetként is kapható 30 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest VIII. Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

— **Báró Eötvös József összes művei az „Eötvös-alap” javára közrebocsátandó végleges kiadásának programja.** Báró Eötvös Lóránd ur és családja, mint Eötvös József báró irodalmi hagyatékának örököse, a nagy költő és hazafi művei tulajdonjogát örök időkre az „Eötvös-alap-ra ruházták át, hogy e kiadás jövedelméből a Budapesten felépült „Tanítók Háza” fenntartassék, és benne magyar tanárok és tanítók főiskolákra járó fiai ingyenes vagy mérsékelt díju ellátásban részesüljenek.

Az „Országos Eötvös-Bizottság” hazai közéletünk jelesiből azért alakult

meg, hogy az „Eötvös alap”-ot Eötvös József báró összes műveinek kiadásában előmozdítsa és hogy e nemes vállalkozásnak minél nagyobb anyagi sikert biztosítson.

Az összkiadás Eötvös József bárónak minden eddig könyvalakban megjelent és az időszaki sajtóban elzörva közölt szépirodalmi és politikai munkáit fogja tartalmazni az első kiadások nyomán. A szerkesztés teendőire Eötvös Lóránd báró ur utasításai szerint Dr. Vojnovich Géza úr vállalkozott.

Az összkiadás díszes kiadásban nagy nyolezadrét alakban, famentes finom papíron, szép, könnyen olvasható nyomással fog megjelenni, ugyanoly alakban papíron és kiállításban, a hogy a Jékai Mór összes műveinek nemzeti díszkiadása megjelent.

Az összkiadás terjedelme kb. 400 iv lesz 20 kötetbe arányosan felosztva. A közzététel 5—5 kötetet tartalmazó, félveként megjelenő sorozatokban fog történni, összesen 20 kötetben.

Az első sorozat az 1900 ik év tavaszán jelenik meg; azontul félveként jő egy-egy sorozat, úgy hogy a teljes kiadás 2 év alatt kerül az előfizetők birtokába.

Minden példány első kötetének elején az előfizetőnek neve ki lesz nyomtatva.

Az utolsó kötet Eötvös József b. fénymetszetű arcképét, továbbá 1000 frt. pályadíjjal jutalmazandó essay-szerű élet- és jellemrajzát, végre az összes előfizetők névsorát fogja tartalmazni.

Az összkiadás egy példányának előfizetési ára füzött példányért 40 frtban, díszesen bekötött példányért 52 frtban állapított meg.

Az előfizetési összeg beküldhető:

a) Egyszerre 40 frttal (illetve díszkötésű példányért 52 frttal), mely esetben a 20 kötetből álló teljes mű bérmentve fog az előfizetőknek a megjelenés sorrendjében megküldetni.

b) 10—10 frtos félvevi részletekben (illetve díszkötésű példányért 13—13 frtos részletekben) olykép, hogy az aláírás alkalmával 10 frt (illetve 13 frt.) fizettetik be, míg a fennmaradó 30 frt (illetve 39 frt) az I., II. és III. sorozat megküldése alkalmával félvevi időközökben utánvétellel fog beszédeni, míg a IV. sorozatot utánvétel nélkül kapják meg a t. ez. előfizetők.

Ebből a nagy nyolezadrét alakú végleges kiadásból csak annyi példány fog nyomtatni, a hány előfizetője lesz. Az előfizetési határidő lezárása után e kiadás többé nem lesz kapható.

A kik ezen Eötvös-kiadásra előfizetnek — a „Tanítók Háza” pártoló tagjává válnak és a tagságukról szóló okmányt az első könyvszállítmánnyal együtt kapják meg.

A beérkező előfizetéseket a hazai lapokban nyilvánosan fogjuk nyugtázni.

Az előfizetési összegek a Belvárosi Takarékpénztár-Részvénytársasághoz (Budapest, Koronaherezeg-utca 3.) sz. alá küldendők.

Az aláírási izek megfelelően kitélve az „Országos Eötvös-Bizottság”-hoz (Budapest, Szentkirályi-utca 47. sz.) küldendők.

6

huzásra érvényes jótékonycélu — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület korháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény á. 20.000

korona stb. érték.

kivánatra 20 0/0 levonással készpénzben kifizettetik.

Első huzás

visszavonhatatlanul

már január hó 4-én.

megrendeléseket pontosan teljesít:

**a jótékonycélu
sorsjáték**

kezelősége

IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.